

SİYASET'İN S 'si

YILDIRAY ÖZTÜRK

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2023, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

DBY: 338
Siyaset: 14

ISBN 978-625-6769-28-1
Sertifika No: 52315

Birinci Baskı:
İstanbul, 2023

Yazar:
Yıldıray Öztürk

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Editör:
Ersan Güngör

Mizanpaj:
DBY Ajans

Kapak:
Sercan Arslan

Baskı/Cilt:
Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.
(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Yıldıray Öztürk

Siyaset'in S'si

İstanbul: DBY Yayınları, 2023.

294 s. ; 13,5 x 21 cm __ (DBY Yayınları ; No. 338) __ Dizin var

ISBN 978-625-6769-28-1

1- Siyaset 2- Siyaset Felsefesi

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

İçindekiler

Ön Söz	7	
Giriş	13	
BİRİNCİ BÖLÜM		
TANIM VE KAVRAMLAR		15
Kavram	15	
Siyaset-Politika	20	
Bilim Olarak Siyaset	24	
Güç Kullanımı/Otorite Olarak Siyaset	26	
Sanat Anlamında Siyaset	28	
Felsefe Açısından Siyaset	29	
Nepotizm	33	
Klimalizm	36	
Korporatizm	40	
Pragmatizm	43	
İKİNCİ BÖLÜM		
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SİYASET		47
Antik Yunan Medeniyeti ve Siyaset	50	
Roma- Orta Çağ Medeniyeti ve Siyaset	55	
İslam Medeniyeti ve Siyaset	60	

Siyasetin Küreselleşmesi veya Küresel Siyaset	70
Siyasete Yön Veren Kişiler ve Olaylar.....	76
Sokrates (M.Ö. 469-399)	77
Platon (M.Ö. 428-347)	80
Aristo (M.Ö. 384-322).....	85
Farabi (870-950).....	90
Nizamülmülk (1018-1092).....	92
İbn Haldun (1332-1406)	95
Machiavelli (1469-1527).....	98
Montesquieu (1689-1755)	102
Jean Jacques Rousseau (1712-1778).....	108
Karl Marx (1818-1883).....	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SIYASETİN UNSURLARI-YÖNETİM ŞEKİLLERİ	121
Din-Devlet-Siyaset İlişkisi.....	123
Siyaset- Adalet İlişkisi.....	131
Sivil Toplum Örgütleri ve Siyaset	135
Siyasi Partiler.....	140
Siyasal Sistemler/Yönetim Şekilleri	146
Demokrasi	148
Monarşi/Oligarşi	158
Otoriter/Totaliter Yönetim.....	162
Liberalizm.....	171
Komünizm.....	182
Anarşizm.....	190
Milliyetçilik-Muhafazakârlık.....	195
Emperyalizm-Kapitalizm.....	209

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN YAKIN SİYASİ TARİHİ	221
Genel Değerlendirme	267
Kaynakça	279
Dizin	289

Ön Söz

Sayın Okur,

Düşünceyi yazıya aktarmadan “Ön Söz” başlığı altında birkaç kelam edelim. Günümüz dünyasında ön sözün veya son sözün anlamı kalmasa da söyleyecek sözü olanların yılmadan, bıkmadan her platformda konuşması gerektiği kanaatindeyim.

Küreselleşen dünya ile birlikte düşüncenin, tahayyülün ötelendiği insanların tek tipe sokulmaya çalışıldığı ve bu amaçla gerek kitle iletişim araçları ve gerekse sosyal ağ ile beyinlerimize örülmek istenen ağdan kurtularak okuma gayreti içerisinde olan sizleri tebrik ediyorum. Okumak; olduğu ile yetinmeme, sorgulama, yalnızlaşma, kendini keşif, dışlanma, bilmediğini kabullenme, kelimelerin kırılarak keskinleşmesi, yanlış doğrulara başkaldırı, haz ve keyiften mahrumiyet, vadesi belli olmayan veriş-alış, bitmeyen arayış, ilk emre itaat, “bilenle bilmeyen bir olur mu? nun sağlaması, üç âleme yolculuk (insan, dünya, ahiret), erdem uğraşı, insan olma gayreti ve konforu bozan rahatsız edici bir eylemdir. Bu kadar meşakkatli olan okuma eyleminde bulunmak azımsanacak bir davranış hali değildir.

Modern hayat; tek tipe sokmaya çalıştığı insanlığı kitle iletişim araçları ve teknoloji marifetiyle birer robota dönüştürmüş, maddi olmayan değerleri hiçe sayan, doyumsuz bir varlık haline

getirmiştir. Birkaç merkezden belirlenen gündemin peşinde sarmal olan insan, akan bir nehrin üzerindeki saman çöpü misali sürüklenip gitmektedir. “Durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak” diyen şairinin, politika üzeri siyaset yapan siyasetçinin, gözüne değil önüne ışık tutacak din adamlarının ve dünyayı okuyabilen, insanlığa yön verecek kanaat önderlerinin eksikliğini yaşamaktadır. Bölüşerek çoğalmamız gerekirken bölünerek, ayrışarak/ayrıştırılarak, kategorileştirerek yok oluyoruz. Böyle karamsar bir tabloyla söze başlamak elbette hoş bir şey değil ancak durum tespiti yapma noktasında gerçeklerle yüzleşmek kadar çok yüzlü olmamak da insan olmanın gereğidir.

“Siyaset'in S'si” başlığı altında yedinci kitabımız olacak yeni bir çalışmayla karşınızdaki olmanın heyecanını yaşıyorum. “Başka konu mu bulamadın”? Dediğinizi duyar gibiyim. Siyaset hemen herkesin görüşünün olduğu akademik bilgi gerektirmeyen(!), kahvehanelerden meclis kürsüsüne, uluslararası diplomasiden, dünya yönetimine, toplumsal düzenden adalete birçok fenomeni içinde barındıran esnek bir kavram. Dillere pelesenk olan siyaset, bir türlü kendi rayında hareket edememekte, araçsal bir aygıt dönüştürülerek adeta kilitleri açmada kullanılan “maymuncuk” görevi görmektedir.

Bundan dolayıdır ki siyaset üzerine “Siyaset'in S'si” adı altında çalışma yapmamızın iki temel gerekçesi vardır. Birincisi; insanlıkla yaşıt olan siyaset üzerine ne kadar eser ortaya konulursa konulsun daima tazeliğini koruyan, her dönemde her ortamda kendine yer bulan siyasete dair çalışmamızın belki bir harfine (S'sine) tekabül edecek kadar cılız kalmasıdır. İkincisi ise; dün söylediğini bugün yalanlamanın marifet, seçmeni kandırmanın siyasi zekâ görüldüğü bir ortamda dillere pelesenk olan bu kavramı günümüz siyasetçilerinden kurtararak hak ettiği değere yeniden kavuşturma gayretidir. Politikanın gürültüsünden sesi çıkmayan siyasete ses olma uğraşdır. Herhangi bir kavramın

toplumsal karşılığını anlamak için toplum nezdinde ne kadar söylem haline getirildiğine bakmak yeterlidir. Din, inanç, siyaset, adalet vb. kavramlar çok konuşulmaya başlandığında uygulama sahası bulamıyor demektir. Toplum arasında “dile vurmak”, “dile düşmek” olarak nitelendirilen bu durum günümüz siyasetini çok güzel anlatmaktadır. Her toplumun öne çıkan “mihver kurumlar” diye adlandırılan farklı yapıları mevcuttur. Çin’de aile kurumu, Hindistan’da din kurumu, Eski Roma’da siyaset kurumu mihver kurumlar olarak sayılabilir.

Siyaset kuramını biraz zorlama bir yorumla Hz. Adem (a.s.)’e kadar indirebiliriz. Yasaklı meyveden uzak durması istenci sınırlamayı, şeytanın “bu meyveden yersen ömür boyu cennette kalırsın” fitnessi siyaset felsefesinin kandırmacasını, Habil ve Kabîl arasındaki olay mülkiyet yönetimini anlatıyor desek sanıyorum abartmış olmayız. Yönetme, etkileme, vaat, ceza, ödül, sorumluluk ve sınırlama siyasetin konuları arasındadır.

Ön sözle başlayan çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; “Kavram ve Tanımlar” başlığı altında kavramın kendisi, siyaset/politika bağlamında bilim olarak, güç kullanımı/otorite olarak, sanat ve felsefe olarak siyasetin tanımı yapılmaya çalışılmıştır. Aynı bölüm dahilinde siyasetle direkt ya da endirekt bağlantılı olarak nepotizm, klientalizm, korporatizm ve pragmatizm gibi kavramlar incelenmiş ve siyasete etkileri irdelenmiştir.

İkinci bölüm; birinci bölümde tanımlamaya çalıştığımız kavramlar çerçevesinde “Geçmişte Günümüze Siyaset” ana başlığı altında; Antik Yunan, Roma-Ortaçağ ve İslam medeniyetinde siyaset ele alınmış, siyasetin küreselleşmesi veya küresel siyasetin etkileri incelenmiştir. Aynı bölümün ikinci kısmında Sokrates, Platon, Aristo, İbn Haldun, Karl Marx vb. düşünürler “Siyasete Yön Veren Kişiler” ara başlığında değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölüm; birinci ve ikinci bölümde daha çok teorik olarak değerlendirilen siyasetin “Siyasetin Unsurları ve Yönetim

Şekilleri” ana başlığı altında uygulama alanları, Din-Devlet- Siyaset, Siyaset-Adalet, Sivil Toplum Örgütleri ve Siyaset ilişkileri değerlendirilerek siyasetin en önemli unsuru siyasi partiler incelenmiştir. Aynı bölümün ikinci kısmında; yönetim şekilleri olarak geçmişte ya da günümüzde uygulanan Demokrasi, Monarşi/Oligarşi, Otoriter/Totaliter, Liberalizm, Komünizm, Anarşizm, Kapitalizm/Emperyalizm, Milliyetçilik ve Muhafazakârlık gibi siyasi görüşler ve doktrinler incelenmeye çalışılmıştır.

Dördüncü bölüm; yukarıdaki başlıklar doğrultusunda Osmanlı'nın son döneminden başlayarak, Cumhuriyet tarihi ve günümüz siyaseti “Türkiye'nin Yakın Siyasi Tarihi” başlığı altında incelenmiştir. Aynı bölüm içerisinde “Genel Değerlendirme ve Sonuç” bölümü ile çalışmamız nihayete erecektir.

Uzun yılları kapsayan çalışmamızda öncelikle siyaset üzerine yazılmış kitaplar, makaleler, çeviri eserler tarandı ve okundu. Arkasından siyasetin öteki bilimlerle ilişkisi bağlamında sosyoloji, adalet, tarih gibi diğer alanlarda yapılan çalışmalar incelendi. Siyaset konulu seminer, konferans, panel vb. etkinlikler takip edilerek notlar alındı. Siyaset üzerine yapılan akademik çalışmalar (yüksek lisans, doktora tezi vb.) ve siyasi kurumların süreli yayımlarından faydalandı. Dini kaynaklar incelenerek yönetim üzerine söylenen buyruklar, tavsiyeler, vahiy ve sünnet çerçevesinde ele alınmaya çalışıldı.

Bu meyanda kitaplarından, makalelerinden, konferans ve sunumlarından faydalandığım, akademisyen, yazar, mütefekkir ve eğitimcilere ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Ayrıca çalışmalarına desteğini esirgemeyen siz değerli okurlara,

Doğumumdan bu güne kadar başta annem babam olmak üzere, üzerimde emeği olan aile efradı ve eğitimime katkı sağlayan hocalarıma teşekkür ederim.

Siyasi parti taraftarları, olayları şahıslar üzerinden değerlendirenler, çok tanrılı anlayışta olanlar, tanrılarının yararı/faydası için Allah (c.c.)'a dua edenler...

Unvanı adından önce gelenler, verilmiş statülerle kazanılmış statüleri yönetenler, masanın diğer tarafına geçtiğinde bilgi yüklenenler, beyazlar, siyahlar ve renksizler...

Din üzerinden para kazanan, yanı başında zulüm varken Arakan, Filistin'den bahseden dinciler, kurtuluş yolunu kendisi gören cemaatler ve mensupları, eylem ve söylem birlikteliği olmayan giydiği kıyafetle din adamı sıfatı kazananlar...

Sabahtan evlilik, boşanma, öğle sonu kayıp arama, cinayet çözmeye, akşamları habersiz haberlere gömülen, gece ısmarlama, bir yerlere hizmet eden dizileri izleyen, dizi karakterleri için gıyabi cenaze namazı kılanlar ve ekranların önünde kılıçla rol çalanlar, sabahleyin dizi ve futbol muhabbetiyle güne başlayanlar...

Sürekli geçmişinden bahsedenler, geçmişini övenler ve sövenler, Avrupa'ya öykünenler Türkiye yaşanacak yer değil diyenler ve Avrupa bizi kısıyor diyenler...

Adalet dağıtırken kendi referansını düşünenler, konjonktüre göre karar verenler, Hakk'ın yanında değil gücünün yanında yer alanlar...

Gerçekleri zamanında söyleyemeyen, yazamayan (buna ben de dâhil) tarih bunları ileride yazacak diyen korkaklar...

Hayatı yeme-içme ve cinsel arzulardan müteşekkil olanlar, yeşermeye niyeti olmayan kütükler...

Kendi ideolojisinde diretenler, kafatasçılar, tek tipçiler, inanışta, kılık-kıyafette, düşüncede, sosyal alanda ve siyasette resmi ideoloji sevdalıları...

Kendi dahli olmadığı; din, renk, bölge, millet, gibi konularla övünenler, yaşadığı semt, evi, arabasının markası, sosyal medyada tıklanma-takip sayısına göre tanınırlık testi yapan kimliksizler...

Her alanda her konuda bilgisi olanlar, bu böyledir, böyle biline gibi emredici kiplerle konuşanlar ve müzakereye açık olmayanlar, boşuna zaman kaybetmeyiniz bu çalışma size göre değildir, kitabı kapatınız, keyfinize bakınız...

Kalabalık içerisinde yalnızlar, gürültüden sesi duyulmayanlar, çoğunluğun öteki diye tanımladığı, hakikate ulaşma gayretinde olanlar, olduğu ile yetinmeyenler, durumdan vazife çıkaranlar, dert ile dertlenenler, düşünme düşüncesi, insan olma uğraşı olanlar, azınlıklar, dışlananlar...

Hazırsanız başlayalım.

Kitabın faydasız ilim olmaktan beri, okurun müstefit olacağı bir eser olması temennisi ve siyasetin hak ettiği değere kavuştuğu, zulmün ortadan kalktığı, bir Türkiye ve dünya tahayyülüyle...

Yıldray ÖZTÜRK

M.S. Aralık/ 2023

Dünyada Bir Yer. 2214. Cadde.

Kaynakça

- Açıköz Ünsal Osman** Anayasa Hukuk Açısından Ekonomik ve Sosyal Konsey (Yüksek Lisans Tezi) - Ankara: Ankara Üniversitesi, 2012.
- Akay Hale Kurma Emel** Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2004.
- Akıncı Abdolvahap** Türkiye Siyasal Hayatında 1980 Sonrası Darbeler ve e-Muhtıra [Dergi]. - Edirne: Sosyal Bilimler Dergisi, 2013. - 2: Cilt 15.
- Akkaş Hasan Hüseyin** İngiliz Muhafazakar Siyasal Düşüncesi ve Edmund Burke (Doktora Tezi). - İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2000.
- Akkoç Ashhan** Yunan Demokrasininin Kavramsal Yönü ve Toplumsal Arka Planı [Dergi]. - Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2014. - 1: Cilt 16.
- Akyıldız A. Bülend, Sayılğan Güven** İslamilik Endeksleri ile Küresel Sosyoekonomik Gelişmişlik Endeksleri Arasındaki İlişkinin Analizi [Dergi]. - Ankara: Maliye Dergisi, 2021. - Ocak.
- Akyol Taha** Müslümanların Hukuk Sorunu, Ülkemizin Geleceği Üzerine Çıkış Yolu [Dergi]. - İstanbul: Sebilürreşad Dergisi, 2019. - 1041: Cilt Haziran.
- Ali Öztekin** Siyaset [Kitap]. - Ankara: Siyasal, 2014.
- Althusser Louis** İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları Çev. Alp Tümertekin [Kitap]. - İstanbul: İthaki, 2019.
- Altındal Aytuç** Mustafa Kemal'in Vasiyet Ettiği Hilafet Gelirse BM'de Türkiye Daimi Altıncı Üye Olur. [Dergi]. - İstanbul: Derin Tarih Dergisi, 2016. - 55.
- Altok Zeynep** TBMM Konuşma (26. Dönem, 110. Birleşim) [Dergi]. - Ankara: TBMM Tutanak Dergisi, 2016. - Cilt 20.

- Anderson Benedict** Hayali Cemaatler, Milliyetçiliğin Kökenleri ve Yayılması Çev. İ. Savaşır [Kitap]. - İstanbul: Metis, 1993.
- Arendt Hannah** Totalitarizmin Kaynakları Çev. İ. Serin [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2014.
- Aristoteles** Atinalıların Devleti [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2019.
- Aristoteles** Nikomakhos'a Etik Çev. Furkan Akderin [Kitap]. - İstanbul: Say, 2014.
- Aristoteles** Politika Çev. Mete Tuçay [Kitap]. - İstanbul: Remzi Kitabevi, 2009.
- Ateş Ferhat, Utkan Tuncer** Temsilde Adalet ve Yönetimde İstikrar Bağlamında 1950 Genel Seçimleri Üzerine Bir Değerlendirme [Dergi]. - İstanbul: Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2017. - 54: Cilt 10.
- Avcı Nazmi** Türkiye'de Modernleşme Açısından Din-Kültür-Siyaset [Kitap]. - İstanbul: Pınar, 2000.
- Aydın Abdullah** Olumlu ve Olumsuz Manası İle Siyasal Katılım Türlerinin İncelenmesi [Dergi]. - İstanbul: Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 2019. - 17: Cilt 10.
- Aydın Suavi, Taşkın Yüksel** 1960'tan Günümüze Türkiye Tarihi [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2015.
- Başbuğ İlker** Osmanlı'dan Cumhuriyete Güç Odaklarının Mücadelesi [Kitap]. - İstanbul: Kırmızıkeçi, 2018.
- Balcı Asım Nohutçu Ahmet vd.** Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar [Kitap]. - Ankara: Seçkin, 2013.
- Bardakoğlu Ali** İslam'ın Işığında Müslümanlığımızla Yüzleşme [Kitap]. - Ankara: Kuramer, 2016.
- Bardakoğlu Ali, Karaman Hayrettin vd.** İlmihal II İslam ve Toplum [Kitap]. - Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2007.
- Başgil Ali Fuat** 27 Mayıs İhtilali ve Sebepleri [Kitap]. - İstanbul: Yağmur, 2011.
- Başgil Ali Fuat** Türkiye Esas Teşkilatı ve Siyasi Rejim [Kitap]. - İstanbul: Nadir, 1960.
- Bauman Zygmunt**, Özgürlük, Çev. Kübra Eren [Kitap]. - İstanbul: Ayrıntı, 2015.
- Bayhan Vehbi** Yeni Toplumsal hareketler ve Gezi Parkı Direnişi [Dergi]. - İstanbul: Birey ve Toplum Dergisi, 2014. - 7: Cilt 4.
- Baykan Sezer** Toplum Farklılaşmaları ve Din Olayı [Kitap]. - İstanbul: Kitabevi, 2001.
- Bertram Christopher Andrew Chity** Tarihin Sonumu? Çev. Kamil Kurtul [Kitap]. - İstanbul: İmge Kitabevi, 2006.

- Bilgiz Musa** Kur'an Açısından Vicdan ve Değeri [Kitap]. - İstanbul: Beyan, 2007.
- Birand Mehmet Ali** Eylül Saat 04.00 [Kitap]. - İstanbul: Karacan, 1984.
- Bora Tanıl** Cereyanlar, Türkiye'de Siyasal İdeolojiler [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2021.
- Bora Tanıl** Türk Sağının Üç Hali. Milliyetçilik, Muhafazakarlık ve İslamcılık [Kitap]. - İstanbul: Birikim, 1998.
- Bozdoğan Selim Akkaya Yıralı Aysun** Karl Marx ve Demokrasi Üzerine Bir İnceleme [Dergi]. - Van: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2020. - 48.
- Brazier Chris** Dünya Tarihi Çev. Kübra Kelebekoğlu [Kitap]. - İstanbul: Sel, 2012.
- Bruna Giordano** Diyaloglar [Kitap]. - İstanbul: Berfin, 1997.
- Budak Gönül Tolay Ebru** Örgütsel Adalet [Kitap]. - Ankara: Nobel, 2018.
- Çağdaş Üngör** Siyaset (Editör Yüksel Taşkın) [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2020.
- Çağlayan Harun** Sosyolojik Açısından Müslümanın İlahi Adelet Algısı [Dergi]. - İstanbul: İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2016. - 2: Cilt 5.
- Çaha Ömer** Dört Akım Dört Siyaset [Kitap]. - Ankara: Orion, 2007.
- Çaha Ömer** Siyasi Düşüncelere Giriş [Kitap]. - İstanbul: Dem, 2013.
- Çavdar Bilal** Sosyalizm, İslam Sosyalizmi ve Arap Sosyalizmi [Dergi]. - Ankara: Hece Dergisi Karl Marx Özel Sayısı, Ankara 2019.
- Çelik Adem** Farabi'nin Siyasal Felsefesinde Mutluluk ve İlk Başkanlık Arasındaki Zorunlu İlişki [Dergi]. - İstanbul: İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 2018. - 1: Cilt 7.
- Çetin Halis** Totalitarizm. İdeolojik Kökenleri ve Toplumsal İnşa Araçları [Dergi]. - Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2002. - Cilt 26.
- Çinar Menderes** Siyaset (Edt. Yüksel Taşkın) [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2020.
- Davut Dursun İlyas Söğütlü** Siyaset Bilimi [Kitap]. - Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2018.
- Davutoğlu Ahmet** Stratejik Derinlik, Türkiye'nin Uluslararası Konumu [Kitap]. - İstanbul: Küre, 2009.
- Demirel Yavuz** Nepotizmin Yenilik ve Yetenek Üzerine Etkisi [Dergi]. - İstanbul: MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2017. - 1: Cilt 6.
- Denek Muhammet Nur** İslam, Eşitlik ve Sosyal Adalet [Kitap]. - Ankara: Phoenix, 2010.

- Diogenes Laertios** Ünlü Filozofların Yaşamları ve Öğretileri Çev. Candan Şentuna [Kitap]. - İstanbul: Yapı Kredi Bankası Yayınları, 2003.
- Durant Will** Medeniyetin Temelleri Çev. Nejat Muallimoğlu [Kitap]. - İstanbul: Boğaziçi, 1981.
- Durdu Zafer** Küresel Siyaset ve Çokkültürcülük [Dergi]. - Kıbrıs: Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2010. - 1: Cilt III.
- Eflatun** Devlet Çev. Sabahattin Eyüboğlu- M. Ali Cimcoz, [Kitap]. - İstanbul: Remzi Kitabevi, 1975.
- Eflatun** Şölen Çev. Azra Erhat [Kitap]. - İstanbul: Yüksel Matbaacılık, 1972.
- Eken Yasemin** Nepotizm Ve Kronizm'in Çalışanların Performansı Üzerindeki Etkileri / (Yüksek Lisans Tezi) - İstanbul: Beykent Üniversitesi, 2015.
- Eravcı H.Mustafa Kiremit İlker** Lale Devri Dönemi ve Patrona Hali İsyanı Üzerine Yeni Bir Deneme [Dergi]. - İstanbul: Tarih Okulu Dergisi, 2010. - 8.
- Erkan Birol, Oğuz Kara** Yolsuzluk ve Yoksulluk Göstergeleri Arasında İlişki. Türkiye Örneği [Dergi]. - İstanbul: YOYAV, 2011. - 221.
- Eroğlu Cem** Siyaset Kavramı Hakkında Bir Deneme [Dergi]. - Ankara: Ankara Üniversitesi, 1976. - Cilt 29.
- Ertem Barış** Türkiye ABD İlişkilerinde Truman Doktrini ve Marsall Planı [Dergi]. - Balıkesir: Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2009. - 21: Cilt 12.
- Ertük A. Sabri** Küreselleşen Dünyada Küreselleşmeyen Sosyal Adelet [Kitap]. - Ankara: Alter, 2016.
- Farabi** İdeal devlet Medinetül Fazıla Çev. Ahmet Arslan [Kitap]. - İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 2018.
- Fenmen Nermin** Kuruluşundan 12 Eylül'e Yakın Tarihimize Kısa Bir Bakış [Kitap]. - Ankara: ODTÜ Mezunları Derneği Yayını, 2005.
- Füredi Frank** Emperyalizmin Yeni İdeolojisi Çev. Enis Arslanoğlu [Kitap]. - İstanbul: Pınar, 1998.
- Giritli İsmet Sarmaşık Jale** Anayasa Hukuku [Kitap]. - İstanbul: Beta, 2001.
- Gökalp Ziya** İnkılapçılık ve Muhafazakarlık [Kitap]. - Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1980.
- Gökalp Ziya** Türkçülüğün Esasları Haz. Mehmet Kaplan [Kitap]. - Ankara: Alter, 1986.
- Gökçe Ali Fuat** Siyasi Partilerde Parti İçi Demokrasi ve Disiplin Algısı [Dergi]. - Ankara: Akademik Araştırmalar ve Çalışma Dergisi, 2013. - 9.

- Göze Ayferi** Liberal Marxiste Faşist, Nasyonel, Sosyalist ve Sosyal Devlet [Kitap]. - İstanbul: Beta, 2010.
- Göze Ayferi** Siyasal Düşünce Tarihi [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1982.
- Gramsci Antonio** Hapishane Defterleri II Çev. Barış Baysal [Kitap]. - İstanbul: Kalkedon, 2012.
- Gregor A. James** 20. Yüzyılın İkiz Kardeşleri: Marksizm ve Faşizm, Janus'un Yüzleri Çev. Deniz Öktem [Kitap]. - İstanbul: Gelenek, 2003.
- Gülmez İsmail** 28 Şubat 1997 Askeri Darbesi ve Türk Eğitim Sistemine Etkileri (Yüksek Lisans Tezi). - Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2014.
- Güvenç Bozkurt** Türk Kimliği [Kitap]. - Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1993.
- Haldun İbn** Mukaddime Haz. Süleyman Uludağ [Kitap]. - İstanbul: Dergah, 2016.
- Hard Michael Antonio Negri** İmparatorluk Çev. Abdullah Yılmaz [Kitap]. - İstanbul: Ayrıntı, 2018.
- Haziroğlu T. Yasin** Yeni Siyaset Arayışları [Kitap]. - İstanbul: Bakış, 1999.
- Heywood Andrew** Siyaset Çev. Bekir Berat Özipek, Bican Şahin [Kitap]. - Ankara: Adres Yayınları, 2013.
- Hobbes Thomas** Leviathan Çev. Semih Lim [Kitap]. - İstanbul: Yapı Kredi Bankası Yayınları, 2012.
- Holmes Leslie** Post Komünizm Çev. Yavuz Alagon [Kitap]. - Ankara: Doruk, 2002.
- Huntington S. Samuel** Medeniyetler Çatışması ve Dünya Düzeninin Yeniden Kurulması Çev. Elif Berktaş [Kitap]. - Ankara: Panama, 2021.
- İrem Nazım** Kemalist Modernizm ve Türk Gelenekçi Muhafazakarlığının Kökenleri [Dergi]. - İstanbul: Toplum ve Bilim Dergisi, 1997. - 74.
- Kaçmazoğlu H. Bayram** Türk Sosyoloji Tarihi I [Kitap]. - İstanbul: Kitabevi, 2010.
- Kalaycıoğlu Ersin** Karşılaştırmalı Siyasal Sistemler [Kitap]. - Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2018.
- Kalın İbrahim** Ben, Öteki ve Ötesi, İslam-Batı Tarihine Giriş [Kitap]. - İstanbul: İnsan, 2017.
- Kapani Münci** Politika Bilimine Giriş [Kitap]. - Ankara: Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, 1975.
- Kapar Recep** Adil Bir Küreselleşme İçin Sosyal Adalet, Uluslararası Çalışma Örgütü Bildirgesi [Dergi]. - İstanbul: Çalışma ve Toplum Dergisi, 2009. - 23.
- Karadağ Ahmet Aksit Bahattin** Sivil Toplum ve Demokrasi [Kitap]. - İstanbul: Kaknüs, 2005.

- Karadeniz Özcan** Roma Hukuku [Kitap]. - Ankara: Yetkin, 2012.
- Karagöz Yıldız** Liberal Öğretilerde Adalet Hak ve Özgürlük [Dergi]. - Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2002. - Cilt 26.
- Karpat Kemal** Türk Demokrasi Tarihi [Kitap]. - İstanbul: Timaş, 2010.
- Kemal Gözler** Türk Anayasa Hukuku Dersleri [Kitap]. - Bursa: Ekin, 2014.
- Kışlalı Ahmet Taner** Siyaset Bilimi [Kitap]. - İstanbul: Kırmızıkeci, 2020.
- Kıvılcım Fulya** Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinin Gelişmekte Olan Ülke Türkiye Açısından Değerlendirilmesi [Dergi]. - İstanbul: Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 2013. - Cilt 1.
- Kıyıklık Feyzullah (Taksim)** Meclis Araştırma Komisyonu Raporu [Rapor]. - İstanbul: Seçil, 2013.
- Kocaoğlu N. Kağan** Roma Hukukunda Adli Teşkilatlanma [Dergi]. - Ankara: Ankara Barosu Dergisi, 2013. - 1.
- Koçibey Koçibey** Risalesi Çev. Zuhuri Danişman [Kitap]. - Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1985.
- Konfüçyüz** İdeal Bir İnsan ve Topluma Dair Konuşmalar Çev. Hasan İlhan [Kitap]. - İstanbul: Sayfa Yayınları, 2011.
- Köker Levent** Kimlik Krizinden Meşruluk Krizine Kemalizm ve Sonrası [Dergi]. - İstanbul: Toplum ve Bilim Dergisi, 1996. - 71.
- Kurul** Siyasi Partiler [Rapor]. - [Seçkin]: Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı.
- Kurul** Sosyal Siyaset Konferansları [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2006.
- Kutup Seyyid** İslam'da Sosyal Adalet. Çev. Yaşar Tunagör [Kitap]. - İstanbul: Çağaloğlu, 1986.
- Küçükömer İdris** Batılılaşma, Düzenin Yabancılaşması [Kitap]. - İstanbul: Profil, 2013.
- Laçiner Murat Sinan** Türkiye'de Medya ve Politik Klientalizm (Doktora Tezi) - İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2015.
- Laozi** Tao Te Ching Çev. Sonya Özbey [Kitap]. - İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2017.
- Lipson Leslie** Demokratik Uygarlık Çev. Haldun Gülap [Kitap]. - İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 1994.
- Locke Jhon** Hoşgörü Üzerine Mektup Çev. Melih Yürüşen [Kitap]. - İstanbul: Ezgi Yayınları, 2019.
- Locke Jhon** İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme Çev. Vehbi Hacıkadiroğlu [Kitap]. - İstanbul: Kabalıcı, 1996.
- Machiavelli Niccolo** Prens Çev. Harun Mutluay [Kitap]. - İstanbul: Trend, 2018.

- Macit Muhammed Hanifi** Siyaset Sosyolojisi, Siyaset Felsefesi ve Öncüleri [Kitap]. - Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 2018.
- Mahmud Abdülhalim** Eğitim ve Teşkilatlanma Siyaseti Çev. Mehmet Emin Akın [Kitap]. - Ankara: Server, 1990.
- Mardin Şerif** Türkiye'de Din ve Siyaset [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2012.
- Marx Karl** Das Kapital Haz. Fulya Saatçioğlu, Murat Ukyar [Kitap]. - Ankara: Gece, 2018.
- Marx Karl, Friedrich Engels** Komünist Manifestosu Çev. Celal Üster, Nur Deriş [Kitap]. - İstanbul: Can Klasik Yayınları, 2008.
- Merdanoğlu Hüsnü** Küreselleşme Sürecinde Atatürkçü Düşünce [Kitap]. - Ankara: Güldikeni, 2001.
- Meriç Cemil** Sosyoloji Notları ve Konferansları [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2016.
- Michael G. Roskin** Çağdaş Devlet Sistemleri, Siyaset-Coğrafya-Kültür Çev. Bahattin Seçilmişoğlu [Kitap]. - Ankara: Adres, 2009.
- Montaigne** Denemeler Çev. Kerim Çetinoğlu [Kitap]. - İstanbul: İskele, 2021.
- Montesquieu** Kanunların Ruhu Üzerine Çev. Fehmi Baldaş [Kitap]. - Ankara: Seç Yayın Dağıtım, 2004.
- More Thomas** Utopia Çev. Sabahattin Eyuboğlu [Kitap]. - İstanbul: Cem, 1997.
- Neziroğlu İrfan** Türkiye'de Askeri Müdahaleler ve Basın [Dergi]. - Ankara: Türk Demokrasi Vakfı Yayınları, 2003.
- Nietzsche Friedrich** Ahlakın Soyağacı [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2019.
- Nietzsche Friedrich** Kişi Nasıl Kendisi Olur? [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2019.
- Nietzsche Friedrich** Böyle Buyurdu Zerdüşt Çev. Firdevs Tunalı [Kitap]. - Ankara: Panama, 2022.
- Nizamülmülk** Siyasetname Çev. Nurettin Bayburtlugil [Kitap]. - İstanbul: Dergah, 1995.
- Onur Metin** Sosyal Politika Açısından AK Parti Dönemi [Dergi]. - Sakarya: Çalışma ve Toplum dergisi, 2011. - 1.
- Ortaylı İlber** Türkiye'nin Yakın Tarihi [Kitap]. - İstanbul: Timaş, 2010.
- Öz H. Birsen** (Derleyen) 19. Yüzyıldan 20. Yüzyıla Modern Siyasi İdeolojiler [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2007.
- Özçelik Hakan** 1938-1960 Yılları Arasında Atatürk Devrimlerine Karşı Faaliyetler [Dergi]. - İstanbul: Aydın Üniversitesi Atatürk İlke ve İnkılapları Dergisi, 2011. - 9: Cilt 1.
- Özel Mesut** Klientalizmin Weberyana Bir Okuması ve Rasyonel Bir Örnek Olarak Orta Asya Türk Geleneğinde Nökerlik [Dergi]. - Ankara: Ankara Üniversitesi, 2021. - 17.

- Palabıyık M. Hanefi, Dindi, Korkut** İnsanlık Tarihi Bakımından Atamız Adem ve Hz. Adem [Dergi]. - İstanbul: Dergipark, 2021.
- Platon** Aforizmalar [Kitap]. - İstanbul: EZR Yayıncılık, 2020.
- Platon** Cenaze Hitabesi [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2020.
- Platon** Mektuplar [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2020.
- Platon** Sokrates'in Savunması [Kitap]. - İstanbul: EZR, 2020.
- Proudhon Pierre Joseph** Ekonomik Çelişkiler Sistemi Ya da Sefaletin Felsefesi Çev. Işık Ergüden [Kitap]. - İstanbul: Kaos, 2012.
- Proudhon Pierre Joseph** Mülkiyet Nedir Çev. Devrim Çetinkasap [Kitap]. - İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 2019.
- Rahmi Kumaş** Parlatonun Boyutları [Kitap]. - İstanbul: Çağdaş, 1985.
- Rawls Jhon** Halkların Yasası ve Kamusal Akıl Düşüncesinin Yeniden Ele Alınması Çev. Gül Evrin [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi yayınları, 2006.
- Rousseau J. Jacques** Anayasa Projeleri Çev. İsmail Yerguz [Kitap]. - İstanbul: Say, 2008.
- Rousseau J. Jacques** Bilimve Sanat Üzerine Söylev Çev. Sabahattin Eyuboğlu [Kitap]. - İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 2017.
- Rousseau J. Jacques** İtirafılar I Çev. Reşat Nuri Güntekin [Kitap]. - Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1991.
- Rousseau J. Jacques** Toplum Sözleşmesi Çev. Banu Kaynak [Kitap]. - Ankara: Nilüfer, 2014.
- Rousseau Jean Jacques** Siyasal Firagmanlar, Ekonomi Politik Üzerine Söylev Çev. İsmail Yerguz [Kitap]. - İstanbul: Say Yayıncılık, 2008.
- Rousseau Jean Jacques** Emil Çev. Yaşar Avunç [Kitap]. - İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları, 2011.
- Rude George** Fransız Devrimi Çev. Ali İhsan Dalgıç [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2015.
- Safa Peyami** Türk İnkılabına Bakışlar [Kitap]. - İstanbul: Ötüken, 1997.
- Sağlam Rabia** Yapıbozumsal Adalet [Kitap]. - İstanbul: Tekin, 2013.
- Sandel J. Michael** Adalet Yapılması Gereken Doğru Şey Nedir Çev. Mehmet Kocaoğlu [Kitap]. - İstanbul: Eksi, 2018.
- Sander Oral** Siyasi Tarih, İlk Çağlardan 1918'e [Kitap]. - Ankara: İmge, 2015.
- Sarıbay Ali Yaşar** Globelleşmenin Kültürel Politik Sosyolojisi [Kitap]. - İstanbul: DBY, 2022.
- Sarıca Murat** Yüz Soruda Siyasi Düşünce Tarihi [Kitap]. - İstanbul: Gerçek, 1993.

- Selçuk Duman** Mustafa Kemal'de Cumhuriyet Düşüncesinin Doğuşu ve Cumhuriyetin Nitelikleri [Dergi]. - Kastamonu: Kastamonu Eğitim Dergisi, 2006. - Cilt 14.
- Sert Hüseyin Emin** Kur'an'da İnsan Tipleri ve Davranışları [Kitap]. - İstanbul: Bilge, 2004.
- Sertkaya İbrahim** Demokrasi Yolunda Bir Hayat Adnan Menderes [Kitap]. - İstanbul: Yağmur, 2008.
- Sevinç Hüseyin** Antik Yunan'da Siyasal Yapı, Aristo ve Platon Özelinde Siyasal Düşünüş [Dergi]. - İstanbul: Ekonomi, İletme ve Uluslararası İlişkiler Dergisi, 2021. - 7.
- Sevinç Murat** Kenan Evren ve 12 Eylül Anayasacılığı [Dergi]. - Ankara: Mülkiyeliler Birliği Dergisi, 2009.
- Şeriatı Ali** Hacc Çev. Mustafa Çoban [Kitap]. - İstanbul: Özgün, 1999.
- Şeriatı Ali** Medeniyet Tarihi Çev. İbrahim Keskin [Kitap]. - Ankara: Fecr, 1998.
- Şimşek Ahmet, Satan, Ali** Milli Tarihin İnşası (Makaleler) [Kitap]. - İstanbul: Yazıgen, 2017.
- Şimşirgil Ahmet Ekinci Ekrem Buğra** Ahmet Cevdet Paşa ve Mecelle [Kitap]. - İstanbul: KTB Yayınları, 2018.
- Tanilli Server** Devlet ve Demokrasi [Kitap]. - İstanbul: Say, 1982.
- Taş Kemalettin** Toplumsal Bütünleşme Bağlamında Dini Değerler [Konferans] // Tebliğler III. - Erzurum: 2014.
- Taşkın Yüksel (Editör)** Siyaset, Kavramlar, Kurumlar, Süreçler [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2021.
- Taylan Akmani Şefik** Roma Antiksitesinde Sosyal-Politik-Ekonomik Değişmelerin Hukuksal Yapı ve Kamu Düzeni Üzerindeki Etkileri [Dergi]. - Ankara: Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2012. - 2.
- Tayyar Şamil** Beşinci Darbe [Kitap]. - İstanbul: Timaş, 2013.
- Tekin Mehmet** Kur'an'da Toplumların Liderlere Tepkileri [Kitap]. - İstanbul: Ravza, 2018.
- Tocqueville Alexis de** Amerika'da Demokrasi Çev. Cengiz Serdemir Özdemir [Kitap]. - İstanbul: İletişim, 2019.
- Tuncay A. Can** Adalet Peşinde [Kitap]. - İstanbul: Beta, 2018.
- Tütengil Cavit Orhan** Montesquieu'nun Siyasi ve İktisadi Fikirleri [Kitap]. - İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1956.
- Uslubaş Tolga** Büyük Türkiye Tarihi, Türkiye'nin Serüveni [Kitap]. - İstanbul: Revzen 2015.
- Uygur Mehmet** Kültür Kuramı [Kitap]. - İstanbul: Remzi Kitabevi, 1984.

- Ünlü Hayati** Uluslararası İlişkilerde Adalet Kavramı ve Uluslararası Adalet Mekanizmaları (Yüksek Lisans Tezi) - Konya: Selçuk Üniversitesi, 2011.
- Weber Marx** Meslek Olarak Siyaset Çev. Taha Parla [Kitap]. - İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları, 1993.
- Weber Marx** Bürokrasi ve Otorite Çev. H. Bahadır Akın [Kitap]. - Ankara: Adres Yayınları, 2013.
- Yazıcı Tuğba** Hannah Arend'te Totalitarizmin Niteliği [Dergi]. - İstanbul: Kaygı Dergisi, 2020.
- Yetkin Çetin** Adalet Hiç Var Olmadı [Kitap]. - Ankara: Kilit, 2015.
- Yıldırım Filiz** Üniversite Gençliği Sosyal Adaletten Ne Anlıyor? Sosyal Adalet İlkeleri Bağlamında Bir Eğilim Belirleme Araştırması (Doktora Tezi). - Ankara: Ankara Üniversitesi, 2011.
- Yücekök Ahmet** 100 Soruda Türkiye'de Din ve Siyaset [Kitap]. - İstanbul: Gerçek, 1976.
- Yüksek Seçim Kurulu [Çevrimiçi] // YSK. - 2023.

Dizin

- 12 Eylül 190, 223, 242, 243, 244, 245, 246, 249, 258, 269
- 15 Temmuz 2016 262
- 17-25 Aralık 262
- 27 Mayıs 1960 237
- 28 Şubat 39, 250, 251, 252, 253, 269
- 1789 Fransız İhtilali 196
- 1917 Ekim Devrimi 184
- 1921 Anayasası 225, 226
- 1924 Anayasası 225, 226, 229
- A**
- ABD 75, 129, 138, 141, 143, 149, 152, 153, 156, 180, 210, 230, 233, 234, 235, 243, 245, 273, 274
- Abdullah Gül 251, 255, 256, 257, 258, 259
- adalet 9, 10, 25, 32, 58, 60, 64, 65, 67, 72, 75, 79, 84, 86, 90, 106, 111, 131, 132, 133, 135, 149, 155, 167, 169, 215, 249, 272
- Adalet Partisi 145, 231, 238, 241, 248
- adil düzen 146, 249
- Adil Düzen 249
- AFAD 13
- Ahlak 61, 223
- Ahmet Davutoğlu 129, 257, 261
- Ahmet Necdet Sezer 255, 256
- akıl 18, 22, 64, 78, 80, 83, 100, 150, 176, 269
- AK Parti 180, 255, 256, 257, 258, 259, 261, 262, 265, 269, 275, 276, 277
- Alevi 24
- Ali Öztekin 24, 199, 225, 226
- Allah 10, 14, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 91, 157, 160, 269, 278
- Althusser 48, 115, 116, 130, 131, 188
- Amerikanlaşma 73
- ampirik 25, 89
- ANAP 246, 247, 248, 250, 254, 256
- anarşizm 182, 183, 189, 190, 191, 192, 193
- Anarşizm 10, 189, 190, 191, 193
- anayasalar 89, 132
- Antik Yunan 9, 19, 23, 25, 30, 43, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 60, 62, 80, 123, 132, 137, 140, 148, 183, 196, 221

Antonio Negri 23, 38, 72, 101,
150, 211, 212, 214, 217
araçsal 8, 123
Arap Baharı 175
Aristo 9, 18, 23, 25, 30, 31, 51, 52,
55, 79, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91,
99, 102, 137, 146, 204
Aristoteles 18, 51, 54, 80, 85, 86,
87, 88, 89, 95, 130, 132, 172
ATA İttifakı 275, 277, 278
Augustus 56
Avrupa 220

B
Batı medeniyeti 202
Baykan Sezer 17, 52, 61, 63, 124,
218
BÇG 252, 253
BDP 258

C-Ç
Celal Bayar 231, 232, 233, 236,
237, 239
cemaat 62, 66, 109, 134, 135, 137,
139, 194, 206, 262
Cemal Gürsel 237, 241
CENTO 235
CHP 231, 232, 233, 236, 237, 238,
239, 241, 242, 243, 244, 248, 256,
257, 258, 275, 276
Comte 124
Cumhurbaşkanlığı 233, 236, 242,
243, 244, 247, 248, 256, 257, 258,
273, 275
Cumhur İttifakı 275, 276, 277, 278
Cumhuriyet 10, 64, 104, 105, 145,
164, 179, 189, 202, 221, 222, 225,
226, 228, 229, 230, 231, 233, 236,
237, 238, 243, 251, 253, 259, 260,
264, 272, 275, 277
Cumhuriyetçi Millet Partisi 236,
237

Cumhuriyet Halk Partisi 145, 202,
229, 233, 237, 243, 275, 277
Çağdaş Üngör 39

D
David Easton 26
Davut Dursun 21, 104
demografik 27
demokrasi 32, 41, 52, 62, 64, 81,
82, 85, 87, 106, 112, 116, 117,
141, 143, 145, 146, 147, 148, 149,
150, 151, 152, 153, 154, 155, 161,
163, 165, 167, 174, 178, 182, 186,
193, 195, 212, 219, 272
Demokrasi 10, 17, 27, 51, 65, 83,
117, 127, 134, 137, 138, 142, 147,
148, 149, 151, 152, 153, 154, 157,
167, 173, 219, 224, 230, 241, 246,
258, 270
Demokrasi, 10, 17, 27, 51, 83,
127, 134, 138, 142, 148, 149, 151,
153, 157, 167, 219, 224, 270
Demokrat Parti 145, 231, 232,
234, 236, 237, 241, 246, 269, 275
Deniz Baykal 251, 256, 257
DEVA 275
Devlet 10, 21, 26, 28, 31, 37, 39,
40, 43, 45, 54, 60, 71, 78, 80, 81,
90, 97, 98, 108, 111, 123, 128,
129, 130, 137, 138, 142, 155, 156,
163, 183, 199, 202, 203, 225, 244,
246, 248, 251, 263, 277
devletçi 31, 135, 205
din 8, 9, 11, 28, 51, 59, 61, 62, 64,
65, 68, 101, 108, 117, 123, 126,
127, 128, 156, 161, 168, 171, 194,
196, 200, 201, 206, 208, 227, 269,
275
Diogenes Laertios 77, 78, 80
Doğu medeniyeti 222
Durkheim 41, 124

E
Ecevit 242, 243, 247, 248, 251
Eflatun 21, 42, 45, 78, 79, 80, 84,
86, 99, 134
Emevi 63, 64
EMİNSULAR Olayı 237
emperyalizm 73, 116, 199, 209,
210, 211, 212, 214, 215, 219
Emperyalizm 10, 208, 209, 212
Endülüs 63, 64, 95
Erbakan 172, 243, 247, 248, 249,
250, 251, 253, 254, 255, 269, 276
Erdal İnönü 247, 248
Eşitlik 26, 135
eşit oy 155

F
Fahri Korutürk, 243
Farabi 30, 90, 91, 92, 223
Faşizm 184, 198
fenomen 209
Fırka 140
formel 48
Fulbright Antlaşması 235

G
George Marshall 180, 234
Gezi parkı 259
Gezi Parkı Olayları 223, 261
Guyy Debord 19

H
Halk 52, 53, 81, 94, 104, 110, 112,
128, 132, 133, 145, 149, 150, 154,
202, 213, 228, 233, 237, 243, 260,
275, 277
halk oylamasında 245, 258
HDP 258, 275, 277, 278
Hobbes 31, 44, 54, 91, 112, 118,
170
HÜDA PAR 275, 276
Hz. Adem 9, 61

Hz. Muhammed 60, 63, 66, 200

İ
İbn Haldun 9, 95, 96, 97, 106,
172, 199, 200
ideoloji 11, 48, 141, 164, 165, 166,
182, 190, 197, 199, 203, 206, 229
iktidar 23, 26, 28, 29, 33, 35, 40,
60, 93, 95, 97, 98, 148, 166, 167,
172, 188, 195, 201, 208, 211, 231,
240, 250, 256
inanç 9, 34, 48, 64, 71, 79, 111,
123, 124, 126, 174, 178, 184, 206,
214, 262, 269, 270
inanç esasları 123
İslam 9, 15, 22, 30, 47, 59, 60, 62,
63, 64, 65, 80, 90, 95, 96, 97, 114,
119, 126, 127, 135, 145, 157, 169,
172, 200, 214, 221, 223, 227, 235
İslâmî 47
İsmet İnönü 225, 227, 230, 231,
233, 236, 237, 241
İYİ Parti 275, 276, 277

J
Jhon Stuart 156
Jürgen Habermas 118

K
kamu 14, 18, 27, 29, 32, 33, 35, 37,
41, 43, 53, 57, 65, 85, 110, 115,
122, 131, 136, 137, 139, 151, 169,
181, 182, 187, 205, 239, 254, 260,
261, 263, 270
Kamu 2, 19, 35, 53, 56, 168, 199,
204, 225
kapitalizm 19, 116, 190, 208, 215,
216, 219
Kapitalizm 10, 39, 74, 208, 216,
217, 219
Karl Marx 9, 113, 114, 115, 116,
117, 182, 185, 187, 188, 205, 218
Kavram 9, 15

- Kemal Gözler 128, 136, 227, 238, 241
 Kemalist 24, 208
 Kemal Kılıçdaroğlu 257, 275, 276, 277, 278
 klientalizm 9, 33, 36, 37
 Koçibey 34, 223
 Komünist 114, 115, 142, 145, 182, 184, 186, 188, 189, 218, 231
 Komünizm 10, 28, 156, 181, 183, 184, 187, 195
 Konfüçyüs 16, 18, 44, 103, 122, 133, 267, 268
 korporatizm 9, 32, 39, 40, 41, 42
 Korporatizm 32, 39, 40, 41
 kronizm 33, 36
 Kronizm 32, 34, 45
 Kur'an-ı Kerim 66, 67, 68, 69, 70
 Kurul 21, 42, 104, 136, 189, 217
 kuvvetler ayrılığı 103, 107, 158, 167, 226
 Kuvvetler ayrılığı 145
 Kültür 2, 16, 22, 31, 34, 37, 40, 43, 65, 90, 109, 111, 123, 128, 135, 152, 163, 170, 202, 208, 213, 214, 215
 Küreselleşme 18, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 174
- L**
 Laozi 16
 liberal 29, 76, 134, 149, 163, 167, 172, 173, 174, 176, 177, 178, 179, 180, 182, 186, 192, 195, 205, 219, 268
 Liberalizm 10, 171, 173, 174, 176, 178
- M**
 Machiavelli 23, 98, 99, 100, 101, 102, 116, 127, 150, 161, 170, 185
 Makyavelist 22
 MBK 237, 238, 241
 medeniyet 49, 60, 215
 Medya 17, 39, 142
 Menderes 156, 180, 232, 233, 234, 236, 239, 240, 241, 269
 MGK 245, 246, 253
 MHP 243, 248, 250, 254, 256, 257, 258, 275, 276, 277
 Michael G. Roskin 37, 40, 43, 138, 163
 Millet İttifakı 275, 276, 277, 278
 Millet Partisi (MP) 232
 milletvekili 41, 143, 227, 229, 230, 232, 236, 237, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 254, 256, 257, 258, 265, 273, 274, 277
 Milli Görüş 249, 254, 255, 269
 Milli Kalkınma Partisi 145, 231
 milliyetçilik 201
 Milliyetçilik 10, 194, 195, 196, 197, 199, 200, 203, 208, 210
 Monarşi 10, 158, 159, 170
 Montaigne 19, 158, 164
 Montesquieu 26, 86, 107, 124, 271
 Muhafazakâr 203, 204, 205, 206, 207, 208
 muhafazakâr düşünce 204, 208
 Muhafazakâr düşünce 203
 Mustafa Kemal 16, 225, 226, 228, 230, 233
- N**
 NATO 75, 235
 Necmettin Erbakan 251, 254
 Nepotizm 33
 nepotizm 9, 32, 33, 36
 Nihat Erim 243
 Nizamülmülk 92, 93, 94, 223
- O-Ö**
 olağanüstü, sıkıyönetim 222
 Oligarşi 10, 83, 158, 160

- Opportunizm 32, 45
 Osmanlı 10, 59, 63, 65, 128, 140, 145, 160, 170, 199, 201, 220, 221, 223, 224, 225, 228, 230, 231, 259
 Osmanlı Devleti 201
 Otoriter 10, 162, 164, 166, 170
 Oy 141, 156
 örgüt 16, 149
 Özal 180, 244, 246, 247, 248, 269
 özgürlük 25, 31, 59, 60, 64, 83, 85, 103, 106, 111, 116, 117, 149, 150, 153, 165, 168, 176, 177, 178, 190, 192, 193, 219
 Özgürlük 17, 79, 131, 153, 193, 275
- P**
 padişah 158, 225
 Padişah 160
 parti devleti 143
 partiler 10, 23, 25, 32, 48, 136, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 149, 178, 189, 191, 198, 231, 238, 245, 247, 249, 255, 256, 274, 275
 Platon 9, 15, 20, 21, 25, 27, 30, 31, 44, 45, 52, 54, 55, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 122, 123, 129, 150, 151, 160, 167, 183
 politika 8, 9, 23, 42, 80, 87, 137
 Postmodernizm 19, 29
 pragmatizm 9, 43, 44
 prens 101, 102, 127, 158, 159
 proaktif 14, 26, 268
- R**
 Rahmi Kumaş 152
 reaktif 14, 268
 Recep Tayyip Erdoğan 250, 255, 257, 258, 259, 269, 275, 276, 277, 278
 Refah Partisi 247, 248, 249, 251, 253, 254, 255, 276, 277
- Roma-Ortaçağ 9
- S**
 Saadet 254, 255, 275
 Saltanatın kaldırılması 228
 sanayi inkılabı 201
 Saraçoğlu 232, 233
 seçim 18, 29, 35, 37, 41, 45, 48, 52, 63, 106, 140, 142, 152, 154, 155, 156, 196, 223, 225, 229, 230, 232, 236, 237, 241, 244, 245, 247, 256, 258, 262, 267, 269, 272, 273, 274, 276, 277
 seküler 24, 74, 100, 123, 169, 178, 268
 Selçuk Duman 226
 senatör 241, 242
 SHP 247, 248
 Siyasi partiler 140
 SODEP 246, 247
 Sofistler 54
 Sokrates 9, 25, 30, 31, 54, 55, 77, 78, 79, 80, 81, 86, 89, 131
 Solon 51, 55
 Statü 23
 STK 32, 36, 41, 73, 134, 136, 138, 214, 253, 275
 Süleyman Demirel 242, 243, 247, 248, 249, 250, 251, 269
- T**
 tanrı 51, 54, 77, 82, 88, 147, 159, 165, 170
 teokrazi 28, 171
 Thales 30
 Thomas Jefferson 153
 Timokrasi 82
 Toplum Sözleşmesi 58, 96, 109, 110, 111, 112
 Totalitarizm 164, 166
 Totaliter 10, 143, 162, 164, 165, 166, 168, 169

Türk Cumhuriyet Amele ve Çiftçi Partisi 231

Türkiye İşçi Partisi 146, 238, 277

U
üniter 72, 76, 149, 173

V
Voltaire 108, 109, 110, 113, 127

W
Weber 17, 28, 129, 162, 218

Y
Yahudiler 113, 198
Yassıada davaları 239
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi 275, 277

“dün”den öğrendikleriyle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

Hangi cümlede kullanılırsa özne haline gelen, başarıda öznenin öne çıktığı, başarısızlıkta dış güçler ve gizli özneye dönüşen, yüklemle olabildiğince yüklenen, insanları parantezlerle kategorize eden, her kaba şekil veren, referans tanrıları enflasyonunun müsebbibi, milletim halkım söylemi ile bizleri gözüp gözeten himaye eden, varlığımızı varlığına emanet ettiğimiz, dualarımızdan eksik etmediğimiz, sorgudan sualden beri, uğruna öldüğümüz, öldürdüğümüz ulu kavram siyaset ve onun uygulayıcıları; takım elbisesiz, yalnız başına sokağa çıkmayan, her konuda her şeyi bilen, sadece seçim zamanları yeryüzüne inen, alkışlanmaya, övülmeye, tezahürata en fazla layık olan seçilmiş yüce insanlar iyi ki varsınız... Sizin sayenizde yazıyoruz, çiziyoruz, övüyoruz-sövüyoruz, özgürüz, nefes alıyoruz, güvendesiniz, huzurluyuz, mutluyuz sizleri biz seçiyoruz, bizi siz var ediyorsunuz...

İnsanlar seçimlerinin sonuçlarını yaşarlar ve nasıllarsa öyle idare edilirler. Politikanın gürültüsünden sesi duyulmayan Siyaset'in S'si olması umuduyla kaleme aldığımız çalışmanın okuyucuya faydalı olması temennisiyle...

SIYASET 'IN S'si

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6769-28-1
9 786256 769281